

Donorinbreng Stichting Sanquin

Bloedvoorziening

Advies vormgeving donorinbreng
4 november 2009

Twynstra Gudde

ADVISEURS EN MANAGERS

Donorinbreng Stichting Sanquin Bloedvoor- ziening

Stationsplein 1
Postbus 907
3800 AX Amersfoort
Telefoon 033 4677777
www.twynstragudde.nl

Advies vormgeving donorinbreng

drs. A.Th. den Engelsen
drs. R. Bremekamp

Amersfoort, 4 november 2009
529350/BEN/UEZ

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	1
2	Verantwoording	3
3	Situatie, vraagstelling en aanpak	4
3.1	Situatie	4
3.2	De vraag	5
3.3	Aanpak van het onderzoek	5
4	Bevindingen deskresearch	9
4.1	Vormgeving medezeggenschap bij ‘vergelijkbare’ organisaties	9
4.2	Relevante wetten en wetsvoorstellen	9
5	Ons beeld van de situatie	11
5.1	Ons beeld van de noodzaak	11
5.2	Ons beeld van de aanleiding	11
5.3	Ons beeld van de ernst	13
6	Advies voor de vormgeving van de donor-inbreng	14
6.1	Uitgangspunten voor het advies	14
6.2	Onderscheid tussen landelijk, regionaal en lokaal	14
6.3	Landelijke Donorraad (LDR)	15
6.4	Regionale donorraad	20
6.5	Communicatie van de LDR en RDR naar donors	23
6.6	Donorinbreng op lokaal niveau	23

1 Samenvatting

Stichting Sanquin Bloedvoorziening verzorgt op not-for-profit basis de bloedvoorziening en bevordert transfusiegeneskunde in Nederland. Om de belangen van donors zo goed mogelijk te kunnen behartigen zijn donors vertegenwoordigd in een landelijke donorraad (LDR) en regionale donorraden (RDR). Voorts zijn er lokale donorraden en donorverenigingen actief.

Als gevolg van interne en externe ontwikkelingen is bij de Raad van Bestuur en de Landelijke Donorraad de behoefte ontstaan om de vormgeving van de donorinbreng opnieuw te bezien. Besloten is om een onafhankelijk adviesbureau opdracht te geven om hiernaar onderzoek te doen en hun een voorstel te laten ontwikkelen voor de vormgeving van de donorinbreng. De vraagstelling van het door Twynstra Gudde uitgevoerde onderzoek luidt:

Wat is voor de komende jaren de optimale vorm voor de gestructureerde belangenbehartiging en inbreng van donors in het beleid en de werkwijze van Sanquin?

Het onderzoek naar de vormgeving van de donorinbreng is uitgevoerd aan de hand van drie dimensies:

- aard van de inbreng
- inhoud van de inbreng
- vorm van de inbreng.

Voor het onderzoek zijn belanghebbenden geïnterviewd en is een uitgebreide deskresearch gedaan. Op basis van het onderzoek concluderen wij dat de vormgeving van de donorinbreng aan herziening toe is. Een adequate vormgeving van de donorinbreng achten wij essentieel voor het functioneren van Sanquin en (daarmee) voor (het vertrouwen in) de organisatie van de bloedvoorziening in Nederland. Tegelijkertijd vinden wij dat het probleem van de donorinbreng relatief beperkt is, omdat de bloedvoorziening in Nederland goed functioneert, de kwaliteit van het bloed hoog is en de donors over het algemeen zeer tevreden zijn. Voor zover ons bekend is er thans geen sprake van een brede vertrouwensbreuk bij grote groepen donors en is er evenmin sprake van een dreigend tekort aan bloed.

Voor een duurzame en werkbare vormgeving van de donorinbreng adviseren wij om een onderscheid te maken tussen de landelijke en regionale donorinbreng, waarbij de landelijke inbreng verzaamd wordt ten opzichte van de huidige situatie. De LDR en RDR zijn in het door ons geadviseerde model volwaardige overleg- en adviesorganen en bezitten de basisrechten van overleg en informatie en voor specifieke onderwerpen ook het recht van advies.

De LDR heeft daarbij voor specifieke onderwerpen ook het recht van verzwaard advies. De LDR en de RDR zijn echter geen meebesturend of toezicht houdende organen.

De rechtstreekse leden van de LDR en RDR zouden moeten worden benoemd via een voordracht door erkende landelijke donorverenigingen en voor zover dat niet toereikend is in de vorm van afspiegeling. De LDR moet een onafhankelijke deskundige voorzitter krijgen.

2 Verantwoording

Een belangrijk doel van onze opdracht was om een vorm te ontwerpen voor de donarinbreng die op een breed draagvlak bij de betrokkenen zou kunnen rekenen. Naast de volledigheid en inhoudelijke consistentie is de acceptatie van ons advies daarom de voornaamste leidraad geweest bij het schrijven van ons eindrapport.

Om die reden hebben wij ervoor gekozen om in dit rapport het uiteindelijke advies over aard, inhoud en vorm van de donarinbreng zo helder en compleet mogelijk te beschrijven en niet alle overwegingen en alternatieve opties met hun pro's en contra's weer te geven. Deze zijn wel aan de orde gekomen tijdens het proces, zowel in de beide interviewrondes als in de gesprekken met de klankbordgroep.

De aard van de vraag leidt ertoe dat een deel van het onderzoek en dan met name de interviews met belanghebbenden, vertrouwelijk is. Gezien de vertrouwelijkheid rapporteren we in dit rapport daarom niet over de uitkomsten en bevindingen van de interviews, zoals beschreven in het eindrapport voor de opdrachtgever. Voorts hebben wij de in het kader van dit onderzoek uitgevoerde deskresearch in deze publieksversie compacter weergegeven dan in het eindrapport voor de opdrachtgever.

3 Situatie, vraagstelling en aanpak

3.1 Situatie

Stichting Sanquin Bloedvoorziening verzorgt op not-for-profit basis de bloedvoorziening en bevordert transfusiegeneskunde, zodanig dat wordt voldaan aan de hoogste eisen van kwaliteit, veiligheid en doelmatigheid. Sanquin levert producten en diensten, verricht wetenschappelijk onderzoek en verzorgt onderwijs, opleidingen, bij- en nascholing. Sanquin is in 1998 ontstaan uit een fusie van de Nederlandse bloedbanken en het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst van het Nederlandse Rode Kruis (CLB).

Sanquin is op grond van de Wet Inzake Bloedvoorziening als enige organisatie in Nederland aangewezen om zorg te dragen voor de behoefte aan bloed en bloedproducten. Verspreid over heel Nederland werken ongeveer 3.000 medewerkers bij Sanquin. Ruim 400.000 donors staan om niet hun bloed af aan Sanquin. Zonder deze donors kan er in Nederland geen bloedvoorziening bestaan.

3.1.1 *Organisatie van de donorinbreng*

Om de belangen van donors zo goed mogelijk te kunnen behartigen zijn donors vertegenwoordigd in een landelijke donorraad (LDR) en regionale donorraden (RDR). Voorts zijn er donorverenigingen en lokale donorraden actief.

- De Landelijke Donorraad adviseert de Raad van Bestuur inzake het donorbeleid. Voorts behartigt hij de belangen van donors op moreel, ethisch en fysiek gebied.
- De 4 regionale donorraden geven advies en doen voorstellen op het gebied van donorbelangen aan de regionale bloedbankdivisies van Sanquin. Hun taakgebied ligt op regionaal niveau. In de regio Noordoost functioneren, naast de regionale donorraad, ook vijf lokale donorraden.
- Een donorvereniging heeft het recht om enkele kandidaat-leden voor de regionale donorraad voor te dragen. In de regio Zuidoost bestaat een regionale donorvereniging.

Buiten de officiële medezeggenschapsstructuur bestaat er ook al enige tijd de Landelijke Vereniging van Bloed en Plasmadonoren. Deze vereniging wil deel uitmaken van de huidige Landelijke Donorraad van Sanquin. De Landelijke Donorraad bezint zich hierover.

3.2 De vraag

Als gevolg van interne en externe ontwikkelingen is bij de Raad van Bestuur en de Landelijke Donorraad de behoefte ontstaan om de vormgeving van de donorinbreng opnieuw te bezien. Besloten is om een onafhankelijk adviesbureau opdracht te geven om hiernaar onderzoek te doen en hun een voorstel te laten ontwikkelen voor de vormgeving van de donorinbreng. Bij dit onderzoek moeten alle relevante partijen worden betrokken. De vraagstelling van het door Twynstra Gudde uitgevoerde onderzoek luidt:

Wat is voor de komende jaren de optimale vorm voor de gestructureerde belangenbehartiging en inbreng van donors in het beleid en de werkwijze van Sanquin?

Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden zullen ook de volgende deelvragen beantwoord worden:

Inhoud en aard van de inbreng

- Op welke aspecten van beleid en werkwijze van Sanquin heeft de donorinbreng betrekking?
- Wat is de aard van de inbreng van de donorvertegenwoordiging?
- Op welke wijze is het contact tussen de donorvertegenwoordiging en Sanquin gestructureerd?
- Op welke wijze wordt de donorvertegenwoordiging door Sanquin gefaciliteerd?

Vorm van de inbreng

- Hoe is de donorvertegenwoordiging gestructureerd (zowel landelijk als regionaal en lokaal)?
- Hoe wordt de representativiteit van de donorvertegenwoordiging geborgd?
- Hoe wordt de legitimiteit van de donorvertegenwoordiging geborgd?
- Hoe wordt de kwaliteit van de donorvertegenwoordiging geborgd?
- Hoe bereikt en betreft de donorvertegenwoordiging de donors?

Implementatie van de structuur

- Hoe wordt de gewenste structuur geïmplementeerd?

3.3 Aanpak van het onderzoek

De Raad van Bestuur van Sanquin is opdrachtgever van het onderzoek. Er is een klankbordgroep gevormd, bestaande uit een delegatie van de Raad van Bestuur en een delegatie van de LDR. Deze klankbordgroep is driemaal bijeengekomen om met het opdrachtteam van gedachten te wisselen over de procesmatige voortgang van het onderzoek.

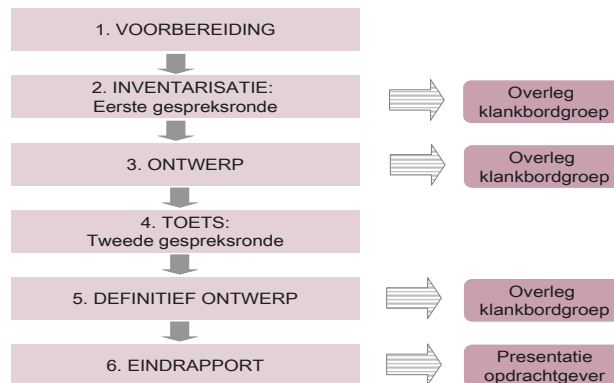
Het onderzoek naar de vormgeving van de donorinbreng hebben wij ontworpen aan de hand van de volgende drie dimensies:

- Aard van de inbreng: welke vorm van medezeggenschap hebben de donors en hoever gaat deze medezeggenschap. Heeft men het recht van overleg en informatie, of ook recht van advies c.q. het recht van controle?
- Inhoud van de inbreng: over welke onderwerpen moet de medezeggenschap gaan. Zijn dit alleen inhoudelijke onderwerpen gerelateerd aan het bloedafnameproces of gaat het verder en strekt het zich uit tot het totale beleid van Sanquin?
- Vorm van de inbreng: wat is de samenstelling van de donorinbreng. Met welke legitimiteit zitten vertegenwoordigers in de donorinbreng, welke rol spelen donorverenigingen, hoe wordt de donorinbreng ondersteund, etc?

De drie dimensies hebben gedurende het onderzoek en het ontwerp de basis gevormd van onze activiteiten. Concreet betekent dit dat de vragen in de gespreksrondes rondom deze dimensies gevormd zijn. Aan de hand van de drie dimensies zijn de ontwerpbouwstenen en ontwerpvarianten ontwikkeld voor de vormgeving van de donorinbreng. Tot slot komen ze ook weer terug in het definitieve ontwerp en het implementatieplan.

3.3.1 Uitvoering van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in zes stappen, volgens het onderstaande schema.

Figuur 1. Opzet van het onderzoek

1. Voorbereiding

De eerste stap bestond uit:

- documentstudie en deskresearch:
  - . kennis nemen van de bestaande medezeggenschapsstructuur en relevante stukken
  - . inventariseren van relevante en verwante wetten en wetsontwerpen op het gebied van belangenvertegenwoordiging en medezeggenschap, zoals het

Wetsontwerp Maatschappelijke Onderneming, de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen en de Wet op de Ondernemingsraden

- . inventariseren en analyseren van de wijze waarop (enigszins) vergelijkbare organisaties vormgeven aan belangenvertegenwoordiging en medezeggenschap
- voorbereiden gespreksronde:
  - . vaststellen lijst uit te nodigen personen/partijen, opstellen tekst uitnodiging, maken van afspraken, opstellen gespreksleidraad
  - . opstellen gespreksleidraad voor focusgroepen met donors.

2. Inventarisatie: eerste gespreksronde

Twynstra Gudde heeft semi-gestructureerde interviews gehouden met:

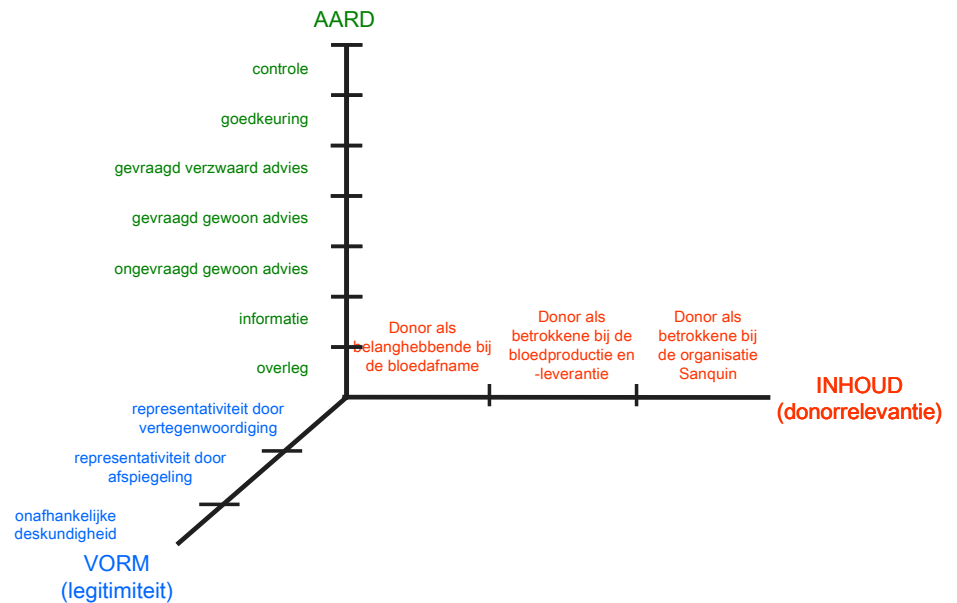
- Raad van Bestuur
- Landelijke en regionale donormanagers
- Lokale hoofden bloedinzameling
- Landelijke Donorraad
- Regionale donorraden (inclusief een afvaardiging van de regionale donorvereniging Zuidoost)
- Het Nederlandse Rode Kruis
- Landelijke Vereniging van Bloed- en plasmadonoren
- Ministerie van VWS.

Voorts hebben wij een tweetal focusgroepen verzorgd met donors.

Omwille van de vertrouwelijkheid hebben wij van de gesprekken uitsluitend een verslag gemaakt voor eigen gebruik door Twynstra Gudde.

3. Ontwerp

Op basis van de bevindingen van de gespreksronde en de deskresearch uit de voorbereidingsfase hebben wij de drie dimensies voor de vormgeving van de donorinbreng nader uitgewerkt (zie figuur 2).

Figuur 2. Dimensies donorinbreng

Aan de hand van deze dimensies zijn ontwerpbouwstenen en ontwerpvarianten ontwikkeld voor de vormgeving van de donorinbreng, waarbij de eerder genoemde deelvragen als uitgangspunt dienen.

Vervolgens hebben wij deze opties besproken met de klankbordgroep.

4. Toets: tweede gespreksronde

De bevindingen uit de eerste gespreksronde en de ontwerpvarianten hebben wij getoetst in gesprekken met:

- Raad van Bestuur
- Landelijke en regionale donormanagers en lokale hoofden bloedinzameling
- Landelijke Donorraad
- Landelijke Vereniging van Bloed- en plasmadonoren
- Ministerie van VWS
- Het Nederlandse Rode Kruis.

Omwille van de vertrouwelijkheid hebben wij van de gesprekken uitsluitend een verslag gemaakt voor eigen gebruik door Twynstra Gudde.

5. Definitief ontwerp

Mede aan de hand van de uitkomsten van de toets, hebben wij een concept ontwerp ontwikkeld dat alle deelvragen beantwoordt.

Vervolgens hebben wij dit concept besproken met de klankbordgroep.

6. Eindrapport

Het opstellen van een eindrapport is de laatste stap. Dit rapport is aangeboden aan de Raad van Bestuur en toegelicht aan de landelijke Donorraad.

4 Bevindingen deskresearch

In dit hoofdstuk vatten wij de belangrijkste conclusies uit de deskresearch samen. Hierbij geven wij eerst aan in hoeverre Sanquin vergelijkbaar is met andere organisaties. Daarna bespreken wij de belangrijkste wet- en regelgeving die relevant zou kunnen zijn voor de vormgeving van de donorinbreng.

4.1 Vormgeving medezeggenschap bij ‘vergelijkbare’ organisaties

Wij hebben enkele typen organisaties bekeken, die op deelgebieden enige gelijkenis met Sanquin vertonen:

- organisaties voor donatie van organen, weefsel en sperma
- goede doelen organisaties (donatie van geld)
- verenigingen.

De door ons bekeken ‘vergelijkbare’ organisaties bieden geen aanknopingspunten voor de vormgeving van de donorinbreng bij Sanquin. Deze organisaties vertonen te grote verschillen met Sanquin en kennen een uiterst beperkte organisatie van de inbreng van hun met donors vergelijkbare belanghebbenden. Sanquin is een vrij unieke organisatie, in die zin dat de structuur, doelstelling en stakeholderinbreng zich moeilijk laten vergelijken met andere organisaties.

4.2 Relevante wetten en wetsvoorstellen

Ten behoeve van dit onderzoek is gekeken naar verschillende wetten die relevant zouden kunnen zijn voor de vormgeving van de donorinbreng van Sanquin:

- de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). Het is de bedoeling dat de WMCZ opgaat in de bredere Wet Cliëntenrechten Zorg
- de Wet op de Ondernemingsraden (WOR)
- het wetsvoorstel Maatschappelijke Onderneming.

4.2.1 *Representativiteit en legitimiteit*

Al deze wetten gaan uit van het beginsel van representativiteit. Representativiteit in de vorm van verkiezingen kent echter een aantal grote praktische bezwaren die alle samenhangen met de lage tot zeer lage opkomst van de stemgerechtigden.

Volgens een onderzoek naar effectieve vormgeving van medezeggenschap van cliënten in ziekenhuizen (IBMG/EMC) kan een medezeggenschapsorgaan zonder representativiteit wel legitiem zijn.

Het gaat bij legitimiteit om de vraag of een medezeggenschapsorgaan zijn gezag ontleent aan:

- de representatieve samenstelling van de raad en de koppeling aan een achterban (representativiteit), of
- een samenstelling van onafhankelijke personen die op basis van persoonlijk gezag en deskundigheid deel uitmaken van de raad (onafhankelijke deskundigheid).

4.2.2 *De Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) en de Wet op de Ondernemingsraden (WOR)*

In relatie tot de vraag van de donorinbreng zijn ondernemingsraden en cliëntenraden als voorbeeld maar in beperkte mate relevant, omdat deze belanghebbenden (werknemers c.q. cliënten) direct afhankelijk zijn van de betreffende organisatie c.q. de door die organisatie geleverde diensten. Vanwege die afhankelijkheid voorzien de genoemde wetten in een vorm van belangenbehartiging en medezeggenschap. De afhankelijkheid die de basis vormt van de WMCZ en de WOR bestaat in de relatie tussen de donors en Sanquin niet.

4.2.3 *Het wetsvoorstel Maatschappelijke Onderneming*

Wat betreft de inhoud van het wetsvoorstel is het de vraag wat de relevantie voor donors is als men medezeggenschap heeft over de in het wetsvoorstel genoemde 'beleidshoofdlijnen en strategische beslissingen' op het niveau van de totale organisatie van Sanquin. De relatie met het directe belang van donors (de gang van zaken rond de bloedafname) lijkt hier beperkt aanwezig.

Wat betreft de vorm is het de vraag of het opgaan van de donorvertegenwoordiging in één brede belanghebbendenvertegenwoordiging bijdraagt aan de oplossing van de ervaren problemen met de huidige donorvertegenwoordiging bij Sanquin. Dat geldt ook in het geval ervoor wordt gekozen de donorvertegenwoordiging apart te laten bestaan van de belanghebbendenvertegenwoordiging en één donorvertegenwoordiger plaats te laten nemen in de bedoelde belanghebbendenvertegenwoordiging.

Het huidige wetsvoorstel biedt ons inziens onvoldoende basis voor de organisatie van de donorinbreng bij Sanquin. Aangezien onze opdracht zich beperkt tot de donorinbreng (en niet tot de inbreng van alle belanghebbenden) doen wij geen uitspraken over de relevantie van het wetsvoorstel voor Sanquin in bredere zin. Het door ons geadviseerde model past overigens wel in het wetsvoorstel, in de zin dat er volgens dit wetsvoorstel naast een algemene belanghebbendenvertegenwoordiging ook medezeggenschapsraden voor specifieke belanghebbenden kunnen bestaan.

5 Ons beeld van de situatie

5.1 Ons beeld van de noodzaak

Op basis van het onderzoek zijn ook wij van mening dat de vormgeving van de donorinbreng aan herziening toe is. Een adequate vormgeving is essentieel voor het functioneren van Sanquin en daarmee voor het vertrouwen in de organisatie van de bloedvoorziening in Nederland. Het is ons inziens echter onmogelijk om de donorinbreng zodanig vorm te geven dat alle betrokkenen zich hier voor de volle 100% in kunnen vinden.

5.2 Ons beeld van de aanleiding

De onvrede over de huidige organisatie van de donorinbreng concentreert zich in veel gesprekken op het functioneren van de LDR. Dit ‘landelijke probleem’ dient echter in perspectief geplaatst te worden. Het is:

- gedomineerd door vormdiscussies
- gevoed en versterkt door personen en percepties
- uitvergroot door de media
- gekleurd door verschillende visies op Sanquin.

Gedomineerd door vormdiscussies

Het ‘landelijke probleem’ is gedomineerd door vormdiscussies. Terwijl er onduidelijkheid was c.q. onvoldoende overeenstemming was over de inhoud en de aard van de donorinbreng.

Gevoed en versterkt door personen en percepties

Het ‘landelijke probleem’ is gevoed en versterkt door personen en percepties. Onder de betrokkenen bevinden zich uiteenlopende personen en persoonlijkheden met uitgesproken beelden over de ander. Er is soms sprake van minder gelukkige communicatie over en weer en er is een beperkt onderling vertrouwen. Dit ondanks het feit dat alle betrokkenen een groot gemeenschappelijk belang hebben en zeer betrokken zijn bij de organisatie van de bloedvoorziening in Nederland.

Uitvergroot door de media

Het ‘landelijke probleem’ is uitvergroot door de publiciteit in de media. Die publiciteit ging over een beperkt aantal issues, voornamelijk de salarissen van de Raad van Bestuur en de commerciële activiteiten van Sanquin. Hoewel naar aanleiding van desbetreffende Kamervragen de minister van VWS op deze issues heeft geantwoord en politiek-bestuurlijk gezien de zaak daarmee is ‘afgedaan’, blijven de issues in de publiciteit een rol spelen.

Deze publiciteit vond extra voedingsbodem in de bredere publiciteit over ‘misstanden bij maatschappelijke organisaties’.

Gekleurd door verschillende visies op Sanquin

Het ‘landelijke probleem’ en de opvattingen over de oplossing worden gekleurd door verschillen in visie op de aard en rol van Sanquin. Die zijn deels verklaarbaar door het hybride karakter van de organisatie, waarvoor de wetgever heeft gekozen in de Wet inzake bloedvoorziening van 1998. Deze structuur is sindsdien twee maal geëvalueerd en adequaat bevonden. Er zijn naar ons bekend geen redenen om aan te nemen dat de hybriditeit van Sanquin zodanig ter discussie staat dat er verandering in komt.

In de gesprekken zijn wij twee ‘uitersten’ tegengekomen: de ‘maatschappelijke stroming’ en de ‘professioneel/bedrijfsmatige stroming’.

De ‘maatschappelijke stroming’ onder de gespreksdeelnemers ziet Sanquin als een maatschappelijke onderneming, die (maatschappelijk/moreel) verplicht is tot een dialoog met belanghebbenden die men ook om advies moet vragen. Dat gebeurt in de vorm van een belanghebbendenvertegenwoordiging die o.a. verzwaard adviesrecht heeft op onderdelen van het totale beleid. Deze ‘stroming’ vindt dat in principe iedereen het recht heeft om donor te zijn. Men ziet donors als een onafhankelijke partij die het recht heeft op medezeggenschap. Men vindt dat het vertrouwen van donors (na de publiciteit) onder druk staat en dat er een kans bestaat op een donorkort op termijn.

De ‘professioneel/bedrijfsmatige’ stroming onder de deelnemers ziet Sanquin als een bij wet ingesteld autonome professionele organisatie zonder winstoogmerk. De belangrijkste stakeholders zijn de afnemers. Donors zijn onmisbare leveranciers van bloed en vanwege die onmisbaarheid heeft Sanquin een automatische prikkel om goed en zorgvuldig met donors om te gaan. Uit eigen beweging (dus onverplicht) heeft Sanquin een georganiseerd overleg met donors in het leven geroepen. Dit overleg heeft maximaal adviesrecht op een beperkt terrein. Deze ‘stroming’ ziet donors als een partij die een vrijwillige relatie heeft met Sanquin. Er bestaat geen recht om donor te mogen zijn. Men vindt dat het vertrouwen van donors niet onder druk staat en dat er voldoende aanbod van donors is.

Mede in het verlengde van de genoemde ‘stromingen’ zijn wij enerzijds van mening dat bij de oplossing van het probleem de realiteit van het publieke debat over ‘maatschappelijke organisaties’ niet kan worden genegeerd. Anderzijds vinden wij dat de oplossing niet belemmerend mag werken voor het professionele en bedrijfsmatige functioneren van Sanquin, zoals de wetgever heeft bedoeld bij de organisatie van de bloedvoorziening. Daarbij geldt dat, gezien de onmisbaarheid van donors, Sanquin al een automatische prikkel heeft om zorgvuldig met de belangen van donors om te gaan.

5.3 Ons beeld van de ernst

Het probleem met de donorinbreng is relatief beperkt, in de zin dat:

- de organisatie van de bloedinzameling en de kwaliteit van het bloed goed is
- er nog steeds voldoende donors zijn
- donors over het algemeen zeer tevreden zijn.

Organisatie bloedvoorziening en bloedinzameling is goed

Allereerst blijkt uit periodieke evaluaties dat de organisatie van de bloedinzameling in Nederland goed is en het veiligheidsniveau zeer hoog is. Het beeld zoals dat uit onder andere de evaluaties van de Wet inzake de Bloedvoorziening naar voren komt, werd ook in de door ons gevoerde gesprekken bevestigd.

Voldoende donors

Daarnaast zijn er voor zover ons bekend nog steeds voldoende donors en lijkt er geen sprake van een dreigend tekort aan bloed. Hoewel tussen 2005 en 2007 het aantal donors met 13% is gedaald, lijkt dit in lijn te zijn met een gedaalde vraag naar bloedproducten. Daarnaast is deze daling gecompenseerd met een hoger aantal donaties. Wij hebben ons hierbij gebaseerd op gegevens van Sanquin, zoals vermeld in de jaarverslagen van de afgelopen jaren. Het behoorde niet tot onze opdracht om zelfstandig onderzoek te doen naar de ontwikkeling van de donorpopulatie in relatie tot de vraag naar bloed.

Zeer tevreden donors

Tot slot blijkt uit de TNS Nipo donortevredenheidsonderzoeken van 2005 en 2008 dat de overgrote meerderheid van de donors (zeer) tevreden is. Het gemiddelde rapportcijfer dat de donors aan Sanquin geven was in 2005 en 2008 een '8'. De respondenten geven aan positief te zijn over de professionaliteit, betrouwbaarheid, betrokkenheid, klantgerichtheid en servicegerichtheid van Sanquin.

95% van de donors heeft nooit een klacht of suggestie ingediend en 88% van de donors vindt dat ze voldoende informatie krijgen van Sanquin. Slechts een zeer kleine groep donors heeft behoefte aan (verdere) betrokkenheid of inspraak. Een en ander spoort met onze bevindingen met de focusgroepen van donors.

Als het probleem rond de donorinbreng niet wordt opgelost en veel media-aandacht krijgt, dan zou dat op termijn van invloed kunnen zijn op het vertrouwen van donors. Als dat vertrouwen op bredere schaal wordt aangetast raakt dat aan het fundament van de bloedinzameling. In het onderzoek hebben wij echter geen bewijzen gevonden voor een brede vertrouwensbreuk bij grote groepen donors.

6 Advies voor de vormgeving van de donorinbreng

6.1 Uitgangspunten voor het advies

Bij ons advies over de vormgeving van de donorinbreng hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

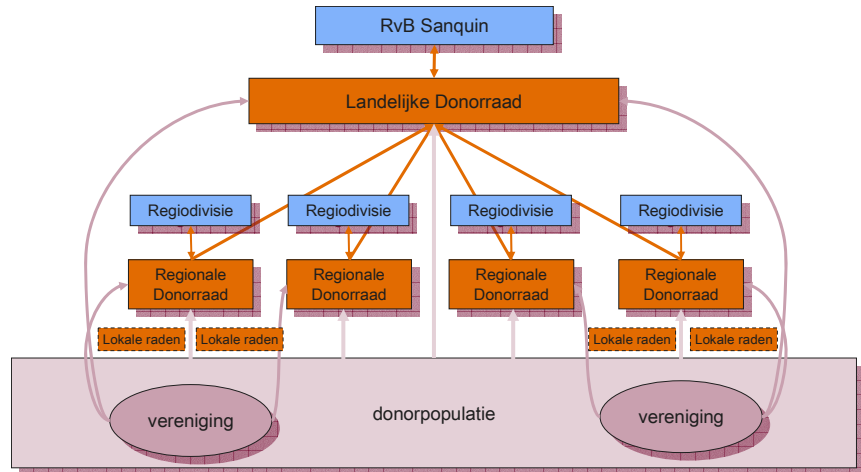
- *Werkbaarheid*
De werkbaarheid wordt enerzijds bepaald door een praktisch en consistent geheel van structuren, procedures en regels. En anderzijds door de mentaliteit (willen) en kwaliteit (kunnen) van de betrokkenen.
- *Duurzaamheid*
De vormgeving van de donorinbreng moet de komende jaren stand houden.
- *Draagvlak*
De vormgeving moet kunnen rekenen op voldoende draagvlak bij de betrokkenen. Maar er is geen ontwerp mogelijk dat op volledige instemming van alle betrokkenen kan rekenen.
- *Behoud van het goede*
Een aantal elementen van de huidige vormgeving kan op grote waardering rekenen van betrokkenen, deze dienen zoveel mogelijk te worden behouden.

6.2 Onderscheid tussen landelijk, regionaal en lokaal

Wij adviseren om een onderscheid te maken tussen de landelijke en regionale donorinbreng, waarbij de landelijke inbreng verzwaaard wordt ten opzichte van de huidige situatie.

- Op landelijk niveau is er een landelijke donorraad (LDR): een overleg- en adviesorgaan van Stichting Sanquin Bloedvoorziening dat alle donors vertegenwoordigt.
- Op regionaal niveau is er een regionale donorraad (RDR): een overleg- en adviesorgaan van de regionale bloedbankdivisie van Sanquin dat alle donors in de betreffende regio vertegenwoordigt. De inhoud en aard van de donorinbreng op regionaal niveau is beperkter dan op landelijk niveau.
- Op lokaal niveau kunnen desgewenst verschillende vormen van donorinbreng bestaan. Daar waar zij er nu zijn voorzien zij in een lokale behoefte en is er geen aanleiding om daar verandering in te brengen.

De volgende figuur geeft schematisch weer hoe in het advies voor de vormgeving van de donorinbreng de LDR, de RDR, de lokale raden en donorverenigingen zich tot elkaar verhouden.

Figuur 3. Schematische weergave van de vormgeving van de donorinbreng

6.3 Landelijke Donorraad (LDR)

De LDR is een overleg- en adviesorgaan en geen meebesturend of toezicht-houdend orgaan. De LDR, de ondernemingsraad, de gebruikersraad, de ethische, wetenschappelijke en medische commissies adviseren elk Sanquin vanuit een specifiek belang of perspectief. Verdergaande rechten voor de LDR, zoals goedkeuring en controle, beperken de bestuurbaarheid van de organisatie in hoge mate en conflicteren met de rechten van de andere overleg- en adviesorganen en de Raad van Toezicht. Daarnaast moet de LDR niet medeverantwoordelijk willen zijn voor het gevoerde totale beleid.

6.3.1 Inhoud en aard medezeggenschap LDR

Voor de vormgeving van de inhoud en aard van de medezeggenschap adviseren wij op hoofdlijnen het volgende:

- De LDR is een volwaardig overleg- en adviesorgaan en bezit de basisrechten van overleg en informatie zoals die in het reglement zijn beschreven.
- De LDR heeft het recht van gewoon advies over een gelimiteerd aantal onderwerpen die beschreven staan in het reglement. Sanquin kan het advies van de LDR naast zich neerleggen, maar ze dient dat wel schriftelijke te motiveren aan de LDR.
- De LDR heeft het recht van verzwaaard advies over een gelimiteerd aantal onderwerpen die beschreven staan in het reglement. Als Sanquin het advies niet opvolgt heeft de LDR het recht om in beroep te gaan bij een nader te bepalen instantie die vervolgens een voor Sanquin en de LDR bindende uitspraak doet. Hierbij valt te denken aan een arbitragecommissie van drie leden, bestaande uit een lid voorgedragen door Sanquin, een lid voorgedragen door de LDR en een gezamenlijk te benoemen derde lid.

In het volgende overzicht is weergegeven hoe deze hoofdlijnen vertaald zouden moeten worden in het reglement van de LDR.

Twynstra Gudde

Tabel 1. Inhoud en aard van de medezeggenschap van de LDR

	<i>Recht van overleg</i>	<i>Recht van informatie</i>	<i>Recht van advies</i>	<i>Recht van verzwaard advies</i>
Inhoudelijke onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen waarop de LDR om advies wordt gevraagd door Sanquin - alle onderwerpen die de LDR relevant acht om met Sanquin te bespreken. 	<ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen waarop de LDR om advies wordt gevraagd door Sanquin - informatie die in het algemeen nodig is om het donorraadswerk goed te kunnen doen. 	<p>De reglementaire onderwerpen voor gewoon advies zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het landelijke beleid inzake het bloedafnameproces - het beleid inzake reiskostenvergoeding van donors - het landelijke beleid inzake aantal en locaties van bloedafname - het beleid inzake donorwerving - het communicatiebeleid richting donors - de organisatie van de donorinbreng. <p>Over overige onderwerpen waar Sanquin advies over aanvraagt.</p>	<p>De reglementaire onderwerpen voor verzwaard advies zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het privacyreglement ten aanzien van donors - de procedures die de persoonlijke veiligheid van donors als gevolg van de bloedafname waarborgen - de procedure voor klachtenbehandeling van donors.
Rechten en plichten van de LDR	<ul style="list-style-type: none"> - de LDR beslist bij meerderheid of een onderwerp op de agenda moet. 	<ul style="list-style-type: none"> - de LDR beslist bij meerderheid welke informatie zij nodig heeft om het donorraadswerk goed te kunnen doen. 	<ul style="list-style-type: none"> - het recht van advies is beperkt tot bovenstaande onderwerpen - de LDR kan door middel van stemming over deze onderwerpen een standpunt innemen. 	<ul style="list-style-type: none"> - het recht van advies is beperkt tot bovenstaande onderwerpen - de LDR kan door middel van stemming over deze onderwerpen een standpunt innemen - als Sanquin het advies niet opvolgt heeft de LDR het recht om in beroep te gaan bij een nader te bepalen instantie die vervolgens een voor Sanquin en de LDR bindende uitspraak doet.
Rechten en plichten van Sanquin	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin heeft de plicht om over alle door de LDR aangedragen onderwerpen in overleg te gaan - Sanquin heeft het recht om beargumenteerd specifieke onderwerpen uit overwegingen van privacy of bedrijfsbelang niet te bespreken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin heeft de plicht alle informatie tijdig en volledig beschikbaar te stellen die noodzakelijk is voor de LDR om hun werk goed te kunnen doen - Sanquin heeft het recht om beargumenteerd specifieke informatie uit overwegingen van privacy of bedrijfsbelang niet beschikbaar te stellen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin kan het advies van de LDR naast zich neerleggen, met schriftelijke motivering achteraf naar de LDR. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin kan het advies van de LDR naast zich neerleggen, met schriftelijke motivering achteraf naar de LDR.

6.3.2 *De vorm van de LDR*

Voor de vorm van de LDR adviseren wij op hoofdlijnen het volgende:

- de LDR bestaat uit 11 leden die allen actief donor zijn en is als volgt samengesteld:
  - een onafhankelijke gezaghebbende deskundige voorzitter
  - de vier voorzitters van de regionale donorraden (*qualitate qua*)
  - vier rechtstreekse leden
- de vier rechtstreekse leden worden benoemd via een voordracht door erkende landelijke donorverenigingen en voor zover dat niet toereikend is in de vorm van afspiegeling.

6.3.3 *Samenstelling LDR*

De LDR bestaat uit 11 leden:

- een onafhankelijke gezaghebbende deskundige voorzitter
- de vier voorzitters van de regionale donorraden (*qualitate qua*)
- vier rechtstreekse leden.

De onafhankelijke voorzitter

Zowel Sanquin als de LDR kunnen kandidaten voordragen voor het voorzitterschap van de LDR. Sanquin benoemt de voorzitter, die een actieve donor moet zijn, of recent zijn geweest. De LDR heeft een vetorecht in geval van strijdigheid met het opgestelde profiel.

De qualitate qua leden

De voorzitters van de RDR-en zijn uit hoofde van hun functie ook lid van de LDR. Hiermee is de informatievoorziening vanuit de LDR naar de RDR en vice versa geborgd.

De vier rechtstreekse leden

De vier rechtstreekse leden worden benoemd via een voordracht door erkende landelijke donorverenigingen en voor zover dat niet toereikend is in de vorm van afspiegeling.

Elke erkende landelijke donorvereniging (zie hierna) die aantoonbaar minimaal 1% van de donors vertegenwoordigt krijgt 1 zetel in de LDR. Voorwaarde is dat de vereniging zich bereid verklaard om binnen de vigerende medezeggenschapsstructuur haar bijdrage te leveren. De zetel wordt ingenomen door een vaste vertegenwoordiger die lid is van de vereniging. Tussentijdse vervanging van de vaste vertegenwoordiger door een ander lid is mogelijk.

Voor zover de LDR niet wordt gevuld door vertegenwoordigers van erkende landelijke donorverenigingen, worden de overige leden via afspiegelingscriteria geworven, deze criteria dienen nader uitgewerkt te worden in het reglement. De LDR benoemt zelf de voorgedragen kandidaten. Sanquin heeft een vetorecht in geval van strijdigheid met de opgestelde profielen.

Een persoonlijk dubbellidmaatschap (van LDR en RDR) is niet mogelijk. Met uitzondering van de qualitate qua leden in de LDR.

Toelichting

Sanquin kan erkende verenigingen die nog niet 1% van de donors vertegenwoordigen de status van aspirant-lid van de LDR geven, voor een periode van 2 jaar. Sanquin is hiertoe niet verplicht. Gedurende deze 2 jaar hebben aspirant-leden de mogelijkheid om te groeien en aan te tonen dat hun ledental voldoet aan de drempel van 1%. Zo niet dan wordt het aspirant-lidmaatschap beëindigd. Aspirant-leden participeren als volwaardig lid van de LDR, maar hebben geen stemrecht. Als het ledental van een erkende donorvereniging met een vertegenwoordiging in de LDR onder de 1% zakt blijft het LDR-lidmaatschap gecontinueerd tot het einde van de zittingsperiode. Mocht het ledental dan nog steeds onder de 1% zitten, dan eindigt het lidmaatschap van de LDR.

Wanneer de LDR niet gevuld wordt door vertegenwoordigers van erkende landelijke donorverenigingen, dan worden de resterende zetels gevuld via afspiegeling. Er worden zes profielen opgesteld die met elkaar een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de donorpopulatie. Bij de implementatie van het door ons geadviseerde model worden deze profielen opgesteld. Eenmaal per 4 jaar kunnen Sanquin en de LDR deze profielen in onderling overleg aanpassen.

Met een wervingscampagne (Bloedverwant, internetsite) worden kandidaten opgeroepen zich aan te melden. Aan de hand van de profielen beoordeelt een selectiecommissie van de LDR de kandidaten en doet een voordracht aan de gehele LDR. Bij het werven van kandidaten wordt rekening gehouden met de profielen die op dat moment reeds ingevuld zijn door vertegenwoordigers van erkende donorverenigingen.

Mochten er meer dan 6 landelijke donorverenigingen zijn die allen meer dan 1% van de donors vertegenwoordigen, dan wordt – op advies van de LDR - per 1 januari van het jaar volgend op het jaar dat deze situatie is ontstaan, de drempel voor alle donorverenigingen verhoogd naar 3% van het aantal donors als lid, voor 1 zetel in de LDR. In voorkomend geval dat ook deze grens niet meer voldoet wordt de drempel verhoogd naar 5%.

Zittingsduur en besluitvorming binnen de LDR

De leden hebben een zittingsduur van vier jaar en kunnen éénmaal herbenoemd worden. Tussentijdse vervanging is mogelijk.

Elk lid van de LDR heeft één stem en besluitvorming gebeurt bij meerderheid van stemmen. Bij gelijke stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

6.3.4 *Landelijke donorverenigingen*

Donorverenigingen die landelijk actief zijn kunnen door Sanquin worden erkend als landelijke donorvereniging. Daartoe moeten zij voldoen aan de volgende criteria:

- de vereniging moet volledige rechtsbevoegdheid hebben en derhalve zijn ingeschreven in het verenigingenregister van de Kamer van Koophandel
- de vereniging moet openstaan voor en haar activiteiten moeten zich richten op alle donors in het land
- de leden moeten actieve donors zijn, evenals de bestuursleden. Als een bestuurslid geen actieve donor meer is maar er nog geen vervanging voor hem of haar is, dan kunnen zij hun termijn uitzitten zonder dat de erkenning wordt ingetrokken
- de vereniging moet minimaal 1.000 leden tellen, hetgeen blijkt uit een jaarlijks aan Sanquin te overleggen recente en complete ledenlijst (peildatum 1 januari).

Alle erkende verenigingen krijgen jaarlijks een financiële ondersteuning van Sanquin voor ledenactiviteiten. Dit bedrag is gebaseerd op een maximumbedrag per lid maal het aantal leden. Als het ledental van een erkende vereniging (op de jaarlijkse peildatum) onder de 1.000 leden zakt ontvangt men nog één jaar financiële ondersteuning. Daarna eindigt deze, tenzij het ledental weer boven de 1.000 is gekomen.

6.3.5 *Ondersteuning van de LDR door Sanquin*

Voor het goed functioneren van de LDR is het van belang dat in ieder geval de organisatorische omstandigheden zo optimaal mogelijk zijn. Sanquin voorziet daarom in de volgende ondersteuning voor de LDR:

- vaste contactpersoon binnen Sanquin, die optreedt als neutrale inhoudelijke adviseur voor de LDR en in principe altijd aanwezig is bij vergaderingen
- ambtelijk secretaris voor notulen, vergaderschema, etc.
- vergaderruimte, faciliteiten en catering voor vergaderingen
- reiskostenvergoeding (bij aanwezigheid)
- training voor nieuwe leden.

6.3.6 *Relatie met het Nederlandse Rode Kruis*

In het door ons geadviseerde model heeft het Nederlandse Rode Kruis geen zitting meer in de LDR. Het huidige lidmaatschap van de Landelijke Donorraad is begrijpelijk vanuit de ontstaansgeschiedenis van Sanquin en is zeer waardevol geweest in de afgelopen jaren. De door ons voorgestelde nieuwe organisatie van de donorinbreng gaat uit van een directe vertegenwoordiging door actieve donors. Daar past een vertegenwoordiger namens het Rode Kruis niet meer bij. Wij gaan ervan uit Sanquin en het Nederlandse Rode Kruis op andere wijze hun uiteraard belangrijke bilaterale contacten zullen onderhouden.

6.4 Regionale donorraad

6.4.1 De inhoud en aard van de RDR

De regionale donorraad (RDR) is een overleg- en adviesorgaan van de regionale bloedbankdivisie van Sanquin:

- de RDR bezit de basisrechten van overleg en informatie zoals die in het reglement zijn beschreven
- de RDR heeft het recht van gewoon advies over een gelimiteerd aantal onderwerpen die beschreven staan in het reglement. Sanquin kan het advies van de RDR naast zich neerleggen, maar ze dient dat wel schriftelijk te motiveren aan de RDR.

In het volgende overzicht is weergegeven hoe deze hoofdlijnen vertaald zouden moeten worden in het reglement van de RDR.

Tabel 2. Inhoud en aard van de inbreng van de RDR

	<i>Recht van overleg</i>	<i>Recht van informatie</i>	<i>Recht van advies</i>
Inhoudelijke onderwerpen van de RDR	<ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen waarop de RDR om advies wordt gevraagd door Sanquin - alle onderwerpen die de RDR relevant acht om met Sanquin te bespreken. 	<ul style="list-style-type: none"> - onderwerpen waarop de RDR om advies wordt gevraagd door Sanquin - informatie die in het algemeen nodig is om het donorraadswerk goed te kunnen doen. 	De reglementaire onderwerpen voor gewoon advies zijn: <ul style="list-style-type: none"> - het regionale beleid inzake locaties en openingstijden voor bloedafname.
Rechten en plichten van de RDR	<ul style="list-style-type: none"> - de RDR beslist bij meerderheid of een onderwerp op de agenda moet. 	<ul style="list-style-type: none"> - de RDR beslist bij meerderheid welke informatie zij nodig heeft om het donorraadswerk goed te kunnen doen. 	<ul style="list-style-type: none"> - het recht van advies is beperkt tot bovenstaande onderwerpen - de RDR kan door middel van stemming over deze onderwerpen een standpunt innemen.
Rechten en plichten van Sanquin	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin heeft de plicht om over alle door de RDR aangedragen onderwerpen in overleg te gaan - Sanquin heeft het recht om beargumenteerd specifieke onderwerpen uit overwegingen van privacy of bedrijfsbelang niet te bespreken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin heeft de plicht alle informatie tijdig en volledig beschikbaar te stellen die noodzakelijk is voor de RDR om hun werk goed te kunnen doen - Sanquin heeft het recht om beargumenteerd specifieke informatie uit overwegingen van privacy of bedrijfsbelang niet beschikbaar te stellen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanquin kan het advies van de RDR naast zich neerleggen, met schriftelijke motivering achteraf naar de RDR.

6.4.2 De vorm van de RDR

Voor de vorm van de RDR adviseren wij op hoofdlijnen het volgende:

- de RDR bestaat uit 6 rechtstreekse leden en kiest zelf uit haar midden een voorzitter
- de zes rechtstreekse leden worden benoemd via een voordracht door erkende regionale donorverenigingen en voor zover dat niet toereikend is in de vorm van afspiegeling.

6.4.2.1 Samenstelling RDR

De rechtstreekse leden

Elke erkende regionale donorvereniging die aantoonbaar minimaal 1% van de donors in de regio vertegenwoordigt krijgt 1 zetel in de RDR.

Voorwaarde is dat de vereniging zich bereid verklaard om binnen de vigerende medezeggenschapsstructuur haar bijdrage te leveren. De zetel wordt ingenomen door een vaste vertegenwoordiger die lid is van de vereniging. Tussentijdse vervanging van de vaste vertegenwoordiger door een ander lid is mogelijk

Voor zover de RDR niet wordt gevuld door vertegenwoordigers van erkende regionale donorverenigingen, worden de overige leden via afspiegelingscriteria geworven. De RDR benoemt zelf de voorgedragen kandidaten. Sanquin heeft een vetorecht in geval van strijdigheid met de opgestelde profielen.

Toelichting

Sanquin kan erkende verenigingen die nog niet 1% van de donors vertegenwoordigen de status van aspirant-lid van de RDR geven, voor een periode van 2 jaar. Sanquin is hiertoe niet verplicht. Gedurende deze 2 jaar hebben aspirant-leden de mogelijkheid om te groeien en aan te tonen dat hun ledental voldoet aan de drempel van 1%. Zo niet dan wordt het aspirant-lidmaatschap beëindigd. Aspirant-leden participeren als volwaardig lid van de RDR, maar hebben geen stemrecht. Als het ledental van een erkende donorvereniging met een vertegenwoordiging in de RDR onder de 1% zakt blijft het lidmaatschap gecontinueerd tot het einde van de zittingsperiode. Mocht het ledental dan nog steeds onder de 1% zitten, dan eindigt het lidmaatschap van de RDR.

Wanneer de RDR niet gevuld wordt door vertegenwoordigers van erkende regionale donorverenigingen, dan worden de resterende zetels gevuld via afspiegeling. Er worden zes profielen opgesteld die met elkaar een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de donorpopulatie. Bij de implementatie van het door ons geadviseerde model worden deze profielen opgesteld. Eenmaal per 4 jaar kunnen Sanquin en de RDR deze profielen in onderling overleg aanpassen.

Met een wervingscampagne (Bloedverwant, internetsite) worden kandidaten opgeroepen zich aan te melden. Aan de hand van de profielen beoordeelt een selectiecommissie van de RDR de kandidaten en doet een voordracht aan de gehele RDR. Bij het werven van kandidaten wordt rekening gehouden met de profielen die op dat moment reeds ingevuld zijn door vertegenwoordigers van erkende donorverenigingen.

Mochten er meer dan 6 regionale donorverenigingen zijn die allen meer dan 1% van de donors vertegenwoordigen, dan wordt per 1 januari van het jaar volgend op het jaar dat deze situatie is ontstaan, de drempel voor alle donorverenigingen verhoogd naar 2% van het aantal donors als lid, voor 1 zetel in de RDR. In voorkomend geval dat ook deze grens niet meer voldoet wordt de drempel verhoogd naar 5%.

Zittingsduur en besluitvorming binnen de RDR

De leden hebben een zittingsduur van vier jaar en kunnen éénmaal herbenoemd worden. Tussentijdse vervanging is mogelijk.

Elk lid van de RDR heeft één stem en besluitvorming gebeurt bij meerderheid van stemmen. Bij gelijke stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

6.4.2.2 *Regionale donorverenigingen*

Donorverenigingen die regionaal actief zijn worden door Sanquin erkend als regionale donorvereniging, wanneer zij voldoen aan de volgende criteria:

- de vereniging moet volledige rechtsbevoegdheid hebben en derhalve zijn ingeschreven in het verenigingenregister van de Kamer van Koophandel
- de vereniging moet openstaan voor en haar activiteiten moeten zich richten op alle donors in de regio
- de leden moeten actieve donors zijn, evenals de bestuursleden. Als een bestuurslid geen actieve donor meer is maar er nog geen vervanging voor hem of haar is, dan kunnen zij hun termijn uitzitten zonder dat de erkenning wordt ingetrokken
- de vereniging moet minimaal 500 leden tellen, hetgeen blijkt uit een jaarlijks aan de Sanquin Regiodivisie te overleggen recente en complete ledenlijst (peildatum 1 januari).

Een landelijke erkende donorvereniging die - naast haar landelijke activiteiten - een regiogeleding heeft die zich actief en specifiek richt op alle donors in een regio, kan voor wat betreft die regiogeleding ook worden erkend als regionale donorvereniging, mits men aantoonbaar minimaal 500 donorleden heeft in de betreffende regio.

Alle erkende regionale donorverenigingen krijgen jaarlijks een financiële ondersteuning van Sanquin voor ledenactiviteiten. Dit bedrag is gebaseerd op een maximumbedrag per lid maal het aantal leden. Als het ledental van een erkende vereniging (op de jaarlijkse peildatum) onder de 500 leden zakt ontvangt men nog één jaar financiële ondersteuning. Daarna eindigt deze, tenzij het ledental weer boven de 500 is gekomen.

6.4.2.3 *Ondersteuning van de RDR door Sanquin*

Voor het goed functioneren van de RDR is het van belang dat in ieder geval de organisatorische omstandigheden zo optimaal mogelijk zijn. Sanquin voorziet daarom in de volgende ondersteuning voor de RDR:

- vaste contactpersoon binnen de Sanquin regiodivisie, die optreedt als neutrale inhoudelijke adviseur voor de RDR en in principe altijd aanwezig is bij vergaderingen
- ambtelijk secretaris voor notulen, vergaderschema, etc.
- vergaderruimte, faciliteiten en catering voor vergaderingen
- reiskostenvergoeding (bij aanwezigheid)

- training voor nieuwe leden.

6.5 Communicatie van de LDR en RDR naar donors

Onbekend maakt onbemind en dat geldt ook voor de LDR en de RDR. Om ervoor te zorgen dat de LDR c.q. de RDR-en de mogelijkheid hebben om direct te communiceren met de donors biedt Sanquin de volgende mogelijkheden:

- herkenbaar katern in Bloedverwant
  - . berichtgeving over de activiteiten en vergaderingen van de LDR
  - . Sanquin heeft het recht berichten gemotiveerd te weigeren indien deze schadelijk zijn voor de privacy van personen of voor de bedrijfsvoering van Sanquin
- eigen deel Sanquinsite
  - . op de internetsite van Sanquin komt een eigen gedeelte waar LDR en RDR-en kunnen communiceren met donors
  - . Sanquin heeft het recht berichten gemotiveerd te weigeren indien deze schadelijk zijn voor de privacy van personen of voor de bedrijfsvoering van Sanquin
- donorenquête
  - . de LDR mag specifieke vragen toevoegen aan de tweejaarlijkse donorenquête
  - . Sanquin heeft het recht vragen gemotiveerd te weigeren indien deze schadelijk zijn voor de privacy van personen of voor de bedrijfsvoering van Sanquin.

Bij de mogelijkheid om via deze kanalen te communiceren met de achterban hoort de spelregel dat de LDR c.q. de RDR (noch als geheel, noch de individuele leden) niet uit eigen beweging de media zoekt over onderwerpen die in het overleg met Sanquin aan de orde komen. Mocht de LDR c.q. de RDR zelf door de media worden benaderd dan dient altijd naar de voorzitter te worden doorverwezen. Die zal vervolgens eerst met Sanquin afstemmen of en op welke wijze gereageerd wordt.

In het donordeel van de internetsite van Sanquin kunnen links worden opgenomen die verwijzen naar de websites van erkende donorverenigingen, die op deze wijze extra bekendheid kunnen genereren.

6.6 Donorinbreng op lokaal niveau

Op lokaal niveau kunnen desgewenst verschillende vormen van donorinbreng bestaan. Daar waar zij er nu zijn voorzien zij in een lokale behoefte en is er geen aanleiding om daar verandering in te brengen.

Er is ons inziens geen noodzaak om lokale medezeggenschap te uniformeren of te verplichten. Het door ons geadviseerde model kent daarom geen gestructureerde verbinding tussen lokale en regionale c.q. landelijke donorraden.

Twynstra Gudde